

יום שני כ"ה באדר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - מ"ב

1. משנתנו שהביאה שוב את חיובי אונס ומפתה, מה באה להשמיע [הרי כבר נשנה לעיל]? אין לומר שקנסה לאביה שזה כבר הובן לעיל מכך שמשלם על פיתוי אע"פ שהיה זה מדעתה. אלא להשמיענו מחלוקת ר"ש ורבנן, כשעמדה בדיון קודם שמת אביה, אבל הגיע הכסף לידה רק לאחר שמת.
2. האומר לחבירו 'אנסת או פיתית את בתי ותשלם לי', והוא אומר לא אנסתי ולא פיתיתי, משביעך אני, ואמר אמן, ואח"כ הודה שנשבע לשקר. מה דינו? לרבנן: חייב לשלם הממון ומוסיף עליו חומש ואשם גזילות על שנשבע לשקר. לר' שמעון: פטור, כיון שאם היה מודה בקנס היה פטור, גם שכופר אינו נחשב כפירת ממון ופטור אף מקרבן. אמרו לו רבנן: כיון שמשלם בושת ופגם ע"פ עצמו, נחשב כפירת ממון. שורש המחלוקת [להלן דף מג]: לר"ש עיקר כוונת תביעתו על הקנס שהוא קצוב, לרבנן עיקר תביעתו על הבושת ופגם שהוא ממון ואם יודה יתחייב.
3. מה הדין לפי ר"ש: האומר לחבירו אנסת ופיתית את בתי, והעמדתך בדיון ונתחייבת לי ממון, והוא כופר הכל, ונשבע לשקר, ואח"כ הודה? רבה בה"א: כיון שעמד בדיון וכבר אינו יכול לפטור עצמו אם יודה, נחשב כפירת ממון וחייב חומש ואשם. אביי: לשיטת ר"ש הואיל ועיקר חיובן קנס, נתמעט מדרשא שפטור. הוכחת אביי: מבריייתא שר' שמעון אומר שהכופר ונשבע שלא אנס או שלא המית שורו או שלא הפיל שן עבדו ואח"כ הודה, אינו חייב שנאמר 'וכחש בעמיתו בפקדון...' וכל המבוארים בפסוק הן ממון יצאו אלו שהן קנס. ואין לפרש שמדובר בשלא עמד בדיון. שהרי ברישא מבואר שחייב חומש ואשם אף על תשלומי קנס מריבוי 'ומעלה מעל', ובודאי זה שיטת חכמים שחולקים, ופשוט שלא חייבו אלא בשעמד בדיון, ועל כרחך גם בזה נחלק ר"ש. רבה במסקנא: הודה לדברי אביי, שלר"ש פטור, ואע"פ שניתן לרחוק בבריייתא, שהרישא בשעמד בדיון, וסיפא בשלא עמד בדיון, וכולה ר"ש היא, אך הוא דחוק, שא"כ מדוע 'ר' שמעון' באמצע הבריייתא. ולמסקנתו אינו נחשב ממון אחר ההודאה רק לענין להורישו לבניו. ומה שהוצרך ר"ש במשנה בשבועות הנ"ל לטעם שאם היה מודה בקנס היה פטור, לדבריהם דרבנן, שלשיטתו בלא"ה פטור, משום שעיקרו קנס.
4. לענין להוריש הוסכם שאחר העמדה בדיון, הקנס נחשב ממון. מדוע א"כ אמר ר' שמעון במשנתנו שאפי' נגמר הדין אם לא הספיקה לגבות קודם שמת האב הקנס לעצמה ולא לאחיו? רבא: בקושיא זו נתקשו רבה ורב יוסף 22 שנה ורק כשישב רב יוסף בראשות הישיבה תירצה: באונס נאמר 'ונתן האיש...' לא זיכתה תורה לאב אלא משעת נתינה, אבל בשאר קנסות אפילו אם מת קודם שהגיע לידו מוריש לבניו. אמנם בעבד 'יתן לאדוניו', אינו מלמד שזיכתה התורה לאדון רק משעת נתינה כיון ש'יתן' לחוד, 'ונתן' לחוד. והקשו: למה הוצרך ר' שמעון בבריייתא ללימוד של 'וכחש' שממעט דבר שעיקרו קנס, גם לגבי אונס ומפתה, הלא הם נלמדו מ'ונתן' שדינם עדיין כקנס, וממילא פטור. ותירצו: כגון שעמדה בדיון ובגרה ומתה קודם שהספיקה לגבותו, ששם כשאביה יורש את הקנס הוא יורש ממנה ממון גמור, ואעפ"כ אין חייבים ממון על כפירה זו מצד שעיקר חיובם קנס.